

Scenariusz zajęć dla młodzieży

Wędrówka po Łodzi z Karlem Dedeciusem

Łódź dziś nie przypomina miasta z XIX wieku – jednego z największych ośrodków przemysłowych kraju, miasta, które przyciągało ludzi z całej Polski i Europy – z Niemiec, Czech i Rosji. Dzięki tej niezwyklej przeszłości, której ślady odkrywam nieustannie, Łódź jest dla mnie (nie-łodzianki z urodzenia) miejscem magicznym. Wiele z tego, co działo się tutaj kiedyś, ginie w mrokach niepamięci, jednakże śledzenie biografii Karla Dedeciusa umożliwia podróż w przeszłość Łodzi. Wędrówka śladami Mistrza pozwala odkryć nie tylko duszę tego miasta, ale także daje szansę poznania siebie, czego życzę wszystkim, którzy wybiorą się w podróż do miejsc związanych z postacią Karla Dedeciusa.

Karl Dedecius, spacer po łódzkiej ulicy, 1939 r.

Cele zajęć

Uczeń:

- poznaje sylwetkę Karla Dedeciusa – wielkiego łodzianina;
- doskonali umiejętność czytania różnych tekstów oraz wyszukiwania i przetwarzania informacji;
- zdobywa informacje na temat łódzkiego fragmentu biografii Karla Dedeciusa na podstawie przygotowanych materiałów;
- planuje trasę wędrówki po Łodzi z Karlem Dedeciusem;
- tworzy autorską mapę, na której umieszcza ważne miejsca z biografii tłumacza;
- konstruuje opowieść biograficzną, która stanie się tekstem przewodnika;
- wchodzi w rolę eksperta, przewodnika po Łodzi Dedeciusa;
- odnajduje związki pomiędzy biografią Dedeciusa a własną historią;
- próbuje odpowiedzieć na pytania dotyczące roli miejsca w biografii jednostki.

Zaproponowana formuła lekcji stwarza możliwość lepszego zrozumienia osoby Karla Dedeciusa, jego motywacji i przeżyć. Pozwala młodemu człowiekowi utożsamić się z postacią wielkiego tłumacza, umożliwia dostrzeżenie związków pomiędzy historią Dedeciusa a własnymi doświadczeniami. Ponadto skłania do refleksji oraz zadawania pytań i poszukiwania na nie odpowiedzi.

Metody pracy:

praca w grupach, dyskusja

Pomoce dydaktyczne:

informacje na temat Karla Dedeciusa zawarte w załącznikach (teksty, cytaty, zdjęcia)

mapa Łodzi dla każdej grupy

arkusze papieru (format odpowiedni do wykonania mapy)

przybory plastyczne

Przebieg zajęć

Wprowadzenie

1. Przedstawienie głównego celu zajęć: podróż do miejsc, ale i podróż w czasie w celu przybliżenia sylwetki Karla Dedeciusa. Interesuje nas przede wszystkim Karl Dedecius - chłopiec, uczeń gimnazjum, kolega. Wyruszamy w podróż po Łodzi, by odszukać miejsca związane z postacią Profesora, poczuć klimat tamtych lat, ale i zastanowić się nad własną historią, nad sobą. Przejmujemy biografię Karla Dedeciusa, by ją przetworzyć i ożywić, by stała się częścią naszej historii. Spróbujemy w ten sposób nawiązać osobistą relację z wielkim łodzianinem. Podróż ta również ma szansę stać się podróżą w głąb siebie, swoich pragnień, marzeń i motywacji.

2. Zaprezentowanie osoby Karla Dedeciusa: zwrócenie uwagi na pochodzenie i wpływ tego faktu na dalsze losy; pokazanie mapy, na której znajdują się wszystkie miejsca związane z życiem Dedeciusa („*Karl Dedecius. Literatura – Dialog - Europa*” – publikacja Muzeum Miasta Łodzi, s.52-53); uświadomienie, że łódzki etap biografii tłumacza to początek drogi oraz odniesienie tej konstatacji do doświadczeń młodzieży.

Konieczne jest przedstawienie zasług Karla Dedeciusa (1921 – 2016). Oto najważniejsze informacje na temat działalności Profesora:

tłumacz literatury polskiej (przełożył utwory ponad trzystu poetów i prozaików, opublikował ponad sto antologii i tomów poezji, a także zbiory esejów i „Notatnik tłumacza” – swoisty elementarz dla tłumaczy), redaktor wielotomowych opracowań literatury polskiej,

założyciel Niemieckiego Instytutu Kultury Polskiej w Darmstadt, ambasador literatury i kultury polskiej, działacz na rzecz pojednania między narodami, laureat wielu nagród, jego imię nosi przyznawana prestiżowa nagroda dla tłumaczy, uhonorowany doktoratami honoris causa m.in. Uniwersytetu Łódzkiego, Honorowy Obywatel Miasta Łodzi.

Główna faza lekcji

Uczniowie pracują w 4 – 5 grupach według instrukcji.

Każda grupa ma zadanie zapoznania się z dokumentami dotyczącymi życia Karla Dedeciusa, a następnie uporządkowania otrzymanych materiałów. Kolejnym krokiem jest wypisanie miejsc, które można odnaleźć na mapie Łodzi (wskazane jest zaznaczenie na mapie tych punktów, by ułatwić zaplanowanie trasy wycieczki). Następnie uczniowie tworzą własną mapę miejsc związanych z życiem Karla Dedeciusa w Łodzi oraz piszą opowieść biograficzną, która stanie się nieodłącznym elementem mapy - przewodnikiem po Łodzi Karla Dedeciusa.

Po zakończeniu pracy każda grupa zaprezentuje swoje dokonania na forum klasy, a jeśli będzie taka możliwość, również w przestrzeni miasta.

Instrukcja dla ucznia:

1. Przeczytaj informacje na temat Karla Dedeciusa oraz zapoznaj się ze zdjęciami ilustrującymi fakty z Jego życia. Zostały one podzielone na 3 grupy tematyczne:
 - Karl Dedecius – dom rodzinny (załącznik nr 1);
 - Karl Dedecius - lata szkolne (załącznik nr 2);
 - Karl Dedecius - dziś w Łodzi (załącznik nr 3).
2. Wypisz miejsca związane z biografią Karla Dedeciusa i odszukaj je na mapie Łodzi.
3. Zaplanuj trasę wędrówki po Łodzi Karla Dedeciusa.
4. Stwórz (narysuj, wyklej, itp.) własną mapę miejsc związanych z biografią Karla Dedeciusa. Pamiętaj, że z tą mapą wyruszysz w podróż.
5. Napisz opowieść biograficzną (na podstawie materiałów), która stanie się tekstem przewodnika po Łodzi Karla Dedeciusa. Uwzględnij następujące kręgi tematyczne: rodzina, dom, szkoła, pasje.
6. Zabierz rówieśników, rodziców, nauczycieli w podróż po Łodzi z Karlem Dedecusem.

Komentarz

Miejsca, które powinny znaleźć się na mapie to: ul. Przędzalniana (dom Dedeciusa), ul. Wólczańska 146 (dom Dedeciusa), Stare Rokicie, Roosevelta (budynek przedwojennego gimnazjum), Kościół Jezuitów, Park Poniatowskiego, Muzeum Miasta Łodzi, Gimnazjum nr 43 im. Karla Dedeciusa. Wędrówkę można ograniczyć do miejsc, które znajdują się w centrum Łodzi (ul. Przędzalniana, ul. Wólczańska, ul. Roosevelta, ul. Sienkiewicza, Park Poniatowskiego, Muzeum Miasta Łodzi).

Podsumowanie

Podczas wizyty w Gimnazjum nr 43 w Łodzi Karl Dedecius wspominał swoje młodzińcze lata, które z perspektywy czasu są „sielskie, błogie i niewinne”. Przywoływał „lata codziennie nowych odkryć i przeżyć, rosnącej wiedzy, nabierającego świadomości i siły charakteru, zatroskanych o nasze koleje życia mądrych nauczycieli, ale i lata niewinnych zabaw i przyjaźni”.

Czy takie życie wyłania się z zapisanych wspomnień i zachowanych obrazów?

Czy szczęśliwe dorastanie ma wpływ na kształtowanie poczucia własnej wartości i prowadzi do odwagi w realizowaniu celów życiowych? Czy może trudności kształtują nasz charakter? Czy moje dorastanie również mogę uznać za szczęśliwe i beztrudne?

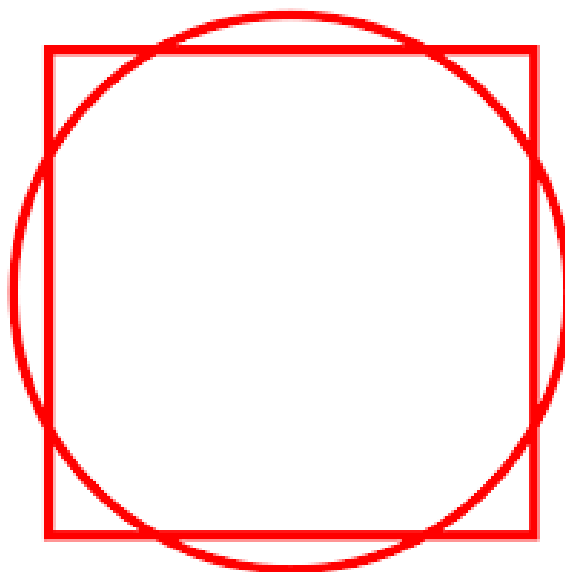
Warto zachęcić młodzież do dyskusji, która miałaby doprowadzić do próby odpowiedzi na pytanie: Czy miejsce urodzenia i wychowania determinuje nasze wybory, czy ma wpływ na dalsze losy, czy środowisko kształtuje naszą „wielkość”?

Warto w tym miejscu odwołać się do słów samego Dedeciusa, które mogą stanowić punkt dyskusji: „*Nigdy nie zapomniałem, że jestem z tego miasta i może właśnie dlatego mogłem pozostać Europejczykiem*”.

Karl Dedecius w swych wypowiedziach podkreśla rolę korzeni w budowaniu osobowości. Mała ojczyzna nas kształtuje, istotnie wpływa na nasze wybory i nasz światopogląd.

Jednakże z drugiej strony podobnie jak Karl Dedecius nieustannie przekraczamy granice miejsca, niemożliwe jest bowiem zamknięcie w jakiejś przestrzeni, jesteśmy jednocześnie w niej, jak i poza nią. Kwadratura koła, do której odwoływał się Karl Dedecius, wyjaśniając istotę tłumaczenia, doskonale ilustruje niemożliwość zamknięcia się w jednej, ściśle określonej przestrzeni. Ta niemożność jest jednocześnie wielką szansą dla nas na odkrywanie, zdobywanie, przekraczanie.

Na zakończenie można zaproponować młodzieży wpisanie w kwadraturę koła najważniejszych pytań, które zrodziły się podczas zajęć.

Bibliografia:

- 1.Karl Dedecius, *Europejczyk z Łodzi. Wspomnienia*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2008.
- 2.Karl Dedecius. *Literatura – Dialog – Europa* (publikacja Muzeum Miasta Łodzi).
- 3.*Karl Dedecius w oczach młodzieży* (publikacja uczniów Publicznego Gimnazjum nr 43 im. Karła Dedeciusa w Łodzi).

ZAŁĄCZNIK NR 1

„Postanowiłem przyjść na świat w maju, cudnym miesiącu maju”

Karl Dedecius urodził się 20 maja 1921 roku w Łodzi, dokąd przeprowadzili się jego rodzice – Martha i Gustaw. Rodzina ojca przez lata mieszkała na Śląsku, rodzina matki pochodziła ze Szwabii. Z matką chodził do protestanckiego kościoła, z ojcem do miejskiej sauny, ruskiej łaźni parowej. Z matką rozmawiał po niemiecku, z ojcem, urzędnikiem w policji obyczajowej, głównie po polsku.

„Matka z pewnością była religijna. W niedziele i święta chodziła do kościoła i uważnie słuchała pastora. W wolnym czasie często czytywała Biblię, żadnej innej książki. Brała udział w organizowanych przez kościół nabożeństwach i próbach chóru. Jej twarz rozpromieniała się tylko w kościele. Nigdy nie odnosiłem wrażenia, że matka jest w domu szczęśliwa. Nie była zdolna do serdecznego śmiechu. Nie miała poczucia humoru. Może dlatego, że nie przeboleła śmierci pierwszego dziecka?”

„Ojciec był inny niż matka. Elokwentny, muzykalny, chętnie bywał wśród ludzi. Od czasu do czasu chodził również do kina i do teatru, zarówno polskiego, jak i niemieckiego. Matka nigdy. Ona nie potrzebowała rozrywek poza domem (z wyjątkiem wizyt w kościele)”

Personenblatt. — Karta meldunkowa do spisu ludności. 32

Zunahme **Dedecius**
 Nachname
 bei Frauen auch der Geburtsname **Reich**
 u. mütterl. i. n. z. w. i. s. k. o. o. j. a.
 Vorname **Marta**
 Imię
 Vorname des Vaters **Gotfrid**
 Imię ojca
 Stand oder Berufstellung
 Stan lub zawód
 geboren am **3. 11. 1888** in **Helowice**
 Urodzony d. w
 Kreis **p. Łaski** Religion **ewy.**
 ziemi Wyznanie
 Staatsangehörigkeit
 Przynależność państwowa
 Ständiger Einwohner von **Helowice**
 Stały mieszkaniec

Zugezogen am
 Przybył w d.
 von
 z

Tag des Eintrages	Wohnung (Strasse oder Platz)	Haus-Nr.	Stammort (Geburtsort)	Bemerkungen
	Mieszkanie			
	(ulica lub plac)			
	Wolczaniska 220	220	Hel	

Familienglieder. — Członkowie rodziny.

Nr.	Zu- und Vorname (bei Frauen auch der Geburtsname)	Geburts-Tag / Monat / Jahr	Geburtsort und Kreis	Rel.
	Nachname i Imię (in weiblich i. mütterl. z. w. i. s. k. o. o. j. a.)	Urodzony	Miejsc. urodzenia	Wier.

Karta meldunkowa matki, ok.1910 r., ze zbiorów Archiwum Państwowego w Łodzi

„Pierwszy świat składał się z wytapetowanego na ciemno mieszkania i z podwórka, naszego placu zabaw, szczelnie zamkniętego przez otaczające budynki”

„Outsiderem, jak pamiętam, byłem już jako dziecko. Kiedy inni chłopcy turlali się ze śmiechu, ja smutniałem, kiedy oni stawali się głośni, złośliwi i agresywni, ja odchodziłem, a gdy grali w zrobioną własnoręcznie szmaciankę, stałem nieużyteczny na podwórzu”

Dom urodzenia Karla Dedeciusa, ul. Wólczańska 146

W podróży śladami Karla Dedeciusa możemy wybrać się do unikalnego osiedla dla robotników – Księży Młyn, które dziś stanowi jedną z najważniejszych pamiątek po przemysłowej Łodzi i główną atrakcję turystyczną miasta. Przy ulicy Przędzalnianej (numer domu nie zachował się w dokumentach) znajduje się kamienica, w której mieszkał mały Karl Dedecius.

„Godzinami wystawałem przy oknie kuchennym albo siedziałem na jego szerokim parapecie i obserwowałem z zainteresowaniem, co się dzieje na ulicy”.

Dom robotniczy na Księżym Młynie

Kolejne miejsce zamieszkania Karla Dedeciusa, ul. Przędzalniana

Następny przystanek w naszej podróży znajduje się na przedmieściach Łodzi. Około 1933 roku rodzice Karla Dedeciusa przeprowadzili się na Stare Rokicie (ul Emerytalna). Upragniony dom Dedeciusów stoi do dziś i cieszy nowych właścicieli.

„Pierwszym odkryciem dzieciństwa, które ukształtowało moją naturę, były dźwięki, brzmienia, muzyka. Ta fascynacja przetrwała i ujawniła się zarówno w umiejętności gry na instrumentach muzycznych, jak i podejściu do języka, głosu, zdań.(...) Mając siedem lat, dostałem na gwiazdkę skrzypce”.

ZAŁĄCZNIK 2.

Kolejnym miejscem wędrówki jest znajdujący się przy ulicy Roosevelta (dawniej ul. Ewangelicka 13) budynek wielokrotnie wspomnianego przez Karla Dedeciusa Gimnazjum im. Stefana Żeromskiego, którego uczniem był od roku 1933 aż do matury w 1939 r. Rodzice wysłali go do polskiego gimnazjum humanistycznego, ponieważ nie było ich stać na prywatną szkołę, a polskie gimnazjum było o połowę tańsze niż niemieckie. Kiedy Karl Dedecius chodził do polskiego gimnazjum, spotykał się z młodzieżą różnych narodowości: Polakami, Niemcami, Żydami, Francuzami i Rosjanami. Ta klasa to Łódź w miniaturze. Z powodu zróżnicowania narodowościowego Łódź nazywana była miastem czterech kultur. Swoisty dialog przedstawicieli tych narodów dał efekt w postaci jednego z najciekawszych miast w Polsce. Przedwojenna Łódź była miastem spokojnym i pełnym tolerancji. Obok siebie żyły w zgodzie cztery różne narodowości i jednocześnie przedstawiciele różnych religii. Obok kościołów katolickich i ewangelickich wznosiły się mury synagog i cerkwi. W szkole uczniowie rodzin niemieckich uczęszczali na lekcje religii ewangelickiej, natomiast Polacy mieli w tym czasie religię katolicką. Tolerancja stanowiła właściwie konieczny warunek istnienia miasta. Karl Dedecius wspomina: *Wyrośliśmy tu na Europejczyków! Nie było mnie potem stać ani na patriotyzm, ani na nacjonalizm, ani na religijne zachcianki. Każdy, zgodnie z rodzinną tradycją, wyobrażeniami i zamiłowaniem mógł kroczyć własną drogą*”. Dla dyrektora Marczyńskiego bardzo ważne było to, by w tolerancji i wzajemnym szacunku wychować nas na Europejczyków. „Szkoła była bardzo dobra. Mimo złych albo średnich stopni przecież coś z niej wyniosłem. Moja przeciętność wynikała z moich coraz to nowych zainteresowań odbiegających od programu szkolnego. Czytałem dużo pod ławką, najchętniej u profesora Ratzka. Do cyfr i abstrakcyjnych formulek nie miałem absolutnie żadnego talentu. No i zbyt często marzyło mi się o niebieskich migdałach”.

Budynek przedwojennego Gimnazjum im. Stefana Żeromskiego przy ul. Ewangelickiej 13 (dziś Roosevelta) w Łodzi

W naszej podróży po Łodzi pozostajemy jeszcze przez chwilę na ulicy Roosevelta. U jej wylotu góruje nad kamienicami wieża Kościoła ojców Jezuitów. Do 1945 roku była to świątynia ewangelicko-augsburska pod wezwaniem Jana Ewangelisty. To w tym kościele matka profesora – bardzo religijna luteranka- w każdą niedzielę modliła się i słuchała kazań pastora. Dla dorastającego Karla miejsce to też było szczególne – z innego powodu. *„Magicznie przyciągającym miejscem stał się dla mnie wspomniany już kościół św. Jana, znajdował się zaledwie kilka metrów od szkoły, na końcu ulicy Ewangelickiej. Tam w godzinach przedpołudniowych organista ćwiczył fugi, kanony i chorały, dzieła organowe Bacha, Mendelssohna-Bartholdy’ego oraz Schumanna. Były to moje pierwsze ekstatyczne muzyczne przeżycia. Aby jednak ich doświadczyć, uczestniczyć w takim koncercie, a raczej próbach do niego, trzeba było iść na wagary, na godzinę lub nawet więcej. Ryzykowałem, czasem udawało się mi wymknąć niepostrzeżenie, ale kilka razy mnie złapano, a nieobecności odnotowano na świadectwie rocznym jako godziny nieusprawiedliwione”.*

*Kościół Jezuitów w Łodzi, dawniej świątynia ewangelicko-augsburska pw. Jana Ewangelisty,
ul. Sienkiewicza 60*

W naszej podróży warto zadbać o odpoczynek na łonie natury. Przyjemnie jest usiąść na ławeczce w parku Poniatowskiego, do którego Karl Dedecius chodził na randki i inne spotkania. *„Gdy w parku już nikogo nie było, mogliśmy więc naprawdę głośno pośpiewać, swobodnie improwizować, ile dusza zapagnie, i odbywać pojedynki na słowa”.*

Laweczka w Parku Poniatowskiego

Z powodu swoich zainteresowań oraz fascynacji związanych ze sztuką teatralną Karl Dedecius bywał w Teatrze Miejskim, dziś jest to Teatr im. Stefana Jaracza znajdujący się przy ul. Jaracza 27. To właśnie tutaj odbył się konkurs recytatorski dla uczniów szkół miejskich z Łodzi, w którym przyszły tłumacz otrzymał wyróżnienie za „Sokratesa tańczącego” Juliana Tuwima. Karl Dedecius planował studiować teatrologię. Kilka tygodni przed maturą dyrektor Marczyński zaprosił Dedeciusa nieoczekiwanie do kawiarni artystycznej przy ulicy Piotrkowskiej na spotkanie z aktorem Władysławem Krasnowieckim, który tak ocenił predyspozycje kandydata do szkoły teatralnej: „*Głos jest niezły, nadaje się do wyszkolenia, gestykulacja i mimika mają szansę publicznego oddziaływania*”. Niestety wybuch II wojny światowej zniweczył dotychczasowe plany Karla Dedeciusa.

Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi, ul. Jaracza 27

Karl Dedecius podczas wycieczki klasowej do Wilna, na dole od prawej: Tadeusz Bartoszewski, Jerzy Hauptmann, Karl Dedecius, Wilno, ok.1937 r.

Tak wspomina Dedecius tę wyprawę: „*Tam pielgrzymowaliśmy przede wszystkim śladami Adama Mickiewicza, rozmyślaliśmy i pisaliśmy na ten temat*”.

Karl Dedecius z kolegami z Gimnazjum im. Stefana Żeromskiego, z lewej strony

Karl Dedecius na studniówce zorganizowanej z gimnazjum żeńskim, Łódź 1939 r.,
w pierwszym rzędzie, czwarty od lewej

Nr kolejny 6

Dedecius Karol
urodzony dnia 20 maja 1921 r. w Łodzi
(powiat _____), religii (wyznania) katol.
uczeń _____ klasy drugiej

otrzymuje stopnie:	Za pierwsze półrocze	Za cały rok szkolny
ze sprawowania się	<u>bardzo dobry</u>	<u>bardzo dobry</u>
z nauki religii	<u>bardzo dobry</u>	<u>bardzo dobry</u>
„ „ języka polskiego	<u>dostateczny</u>	<u>dostateczny</u>
„ „ języka łacińskiego	<u>dostateczny</u>	<u>dostateczny</u>
„ „ języka greckiego	_____	_____
„ „ kultury klasycznej	_____	_____
„ „ języka <u>niem.</u>	<u>dostateczny</u>	<u>dostateczny</u>
„ „ języka _____	_____	_____
„ „ historii	<u>dostateczny</u>	<u>dostateczny</u>
„ „ geografii <u>29% zys. wop.</u>	<u>dostateczny</u>	<u>dostateczny</u>
„ „ przyrodznawstwa	_____	_____
„ „ fizyki z chemią	<u>dostateczny</u>	<u>dostateczny</u>
„ „ matematyki	<u>dostateczny</u>	<u>dostateczny</u>
„ „ propedeutyki filozofii	<u>dostateczny</u>	<u>dobry</u>
„ „ <u>ligisty</u> <u>przyp. wujk.</u>	<u>dostateczny</u>	<u>dobry</u>
„ „ rysunku	_____	_____
„ „ śpiewu i muzyki	_____	_____
„ „ pracy ręcznej	_____	_____
„ „ pisma	_____	_____
„ „ ćwiczeń cielesnych	<u>dostateczny</u>	<u>dobry</u>
Z nauk przed- miotów nad- miotowych a mianowicie: z <u>śpiewu i muz.</u>	<u>dobry</u>	<u>dobry</u>
z <u>jęz. angielski.</u>	<u>dobry</u>	<u>dostateczny</u>
Liczba opuszczonych <u>lekcji</u> szkolnych	ogółem <u>2</u> nieuspraw.	ogółem <u>2</u> nieuspraw.
Liczba spóźnień	ogółem _____ nieuspraw.	ogółem _____ nieuspraw.
Wynik ogólny: <u>dostateczny</u>		
za I półrocze <u>22 grudnia</u> , duplikatu _____		
Daty wydania świadectw: za rok szkolny _____, odejścia _____		
Uwagi: <u>Łożni zerony do sgraniczu dynastosi</u>		

Świadectwo szkolne Karla Dedeciusa, ze zbiorów Archiwum Państwowego w Łodzi

„Na przedmaturalnej wywiadówce ojcu, pytającemu o moje szanse, wychowawca powiedział: - orłem to on nie jest czy też nieprzeciętnie uzdolnionym uczniem. Raczej słowikiem. Nie widzę go z przodu, w pierwszym rzędzie”.

*Karl Dedecius – maturzysta;
pierwszy „dorosły” kapelusz otrzymał od ojca w nagrodę za zdanie matury, Łódź 1939 r.*

ZAŁĄCZNIK 3.

Kolejnym miejscem, w którym się zatrzymamy, jest monumentalny i zachwycający Pałac Izraela Poznańskiego. Co łączy skromnego gimnazjalistę z dawnym łódzkim fabrykantem? W pałacu mieści się teraz Muzeum Historii Miasta Łodzi, w którym od 1999 r. można zwiedzać stałą ekspozycję poświęconą Karlowi Dedeciusowi w ramach Panteonu Wielkich Łodzian. Obok znajdują się sale innych „Wielkich Ludzi Ziemi Obiecanej”, między innymi Juliana Tuwima, Artura Rubinsteina oraz Władysława Reymonta. Kto by się spodziewał, że Karl Dedecius stanie się tak ważną postacią dla naszego miasta i Europy.

Pałac Izraela Poznańskiego , obecnie siedziba Muzeum Miasta Łodzi, ul. Ogrodowa 15

Malowidło i napis w holu Publicznego Gimnazjum nr 43 im. Karla Dedeciusa w Łodzi, ul Powszechna 15

W Łodzi znajduje się również gimnazjum imienia Karla Dedeciusa (to jedyna szkoła w Polsce, której patronuje wybitny tłumacz). Podczas nadania szkole imienia w 2002 r. Karl Dedecius zwrócił się do młodzieży: „*Nie marnujcie tych lat , które nigdy więcej nie będą Wam dane*”. Radził młodym ludziom, by nie przywiązywali wagi do rzeczy błahych i zbędnych.